

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย
ของประชาชนเจนเนอเรชั่น Z กรุงเทพมหานคร
The Factor that Affecting Democratic Expression Participation
of Generation Z in Bangkok

นิชานันท์ ญ นคร^{1*} และ ยูวัฒน์ วุฒิเมธี²
(Nichanath Na Nakorn¹ and Yuwat Wuttimatee²)

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครอง มหาวิทยาลัยสยาม

¹Master Students. Master of Political Science (Government), Siam University.

²อาจารย์บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสยาม

²Lecturer in Graduate School, Siam University.

Corresponding author: jennynichanath@gmail.com

Article history:

Received 4 March 2024

Revised 24 April 2024

Accepted 26 April 2024

SIMILARITY INDEX = 11.98 %

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย ของประชาชนเจนเนอเรชั่น Z กรุงเทพมหานคร 2) ศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคล ของประชาชนเจนเนอเรชั่น Z กรุงเทพมหานคร กับการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย และ 3) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย ของประชาชนเจนเนอเรชั่น Z กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประชากรการวิจัยคือ ประชาชนเจนเนอเรชั่น Z กรุงเทพมหานคร ใช้ตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 400 ตัวอย่าง สุ่มตัวอย่างโดยวิธีสะดวก

ผลการศึกษาพบว่า 1) การมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย ของประชาชนเจนเนอเรชั่น Z กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมาก 2) ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านระดับการศึกษา ด้านอาชีพ ด้านรายได้ต่อเดือน ที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตยแตกต่างกัน และ 3) ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย ประกอบไปด้วยด้านผลตอบแทนและด้านลักษณะทางจิตวิทยา โดยสมการมีอำนาจการพยากรณ์ร้อยละ 53.10 โดยสามารถเขียนสมการได้ดังนี้

$$Y_{tot} = 0.129 + 0.063 (\text{ด้านความรู้ทางการเมือง}) + 0.172 (\text{ด้านลักษณะทางจิตวิทยา}) + 0.056 (\text{ด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง}) + 0.580 (\text{ด้านผลตอบแทน})$$

คำสำคัญ: ความรู้ทางการเมือง การรับรู้ข่าวสารทางการเมือง
การมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย

ABSTRACT

This study aimed to 1) Investigate the level of democratic expression participation of Generation Z in Bangkok, 2) Study and compare the relationship between personal factors of Generation Z in Bangkok and democratic expression participation, and 3) Study the factors affecting the democratic expression participation of Generation Z in Bangkok. This was a quantitative research study using a questionnaire with a sample is generation Z in Bangkok. The participants were selected through non-probability sampling by Convenience Sampling totaling 400 individuals.

The study found that 1) The democratic Expression Participation of Generation Z in Bangkok had a high average score. 2) There was a statistically significant difference in democratic expression participation based on education, occupation, and monthly income. And (3) The factors affecting the democratic expression participation include compensation and psychological and the equation had a predictive power of 53.10%. The equation can be written as follows

$$Y_{\text{tot}} = 0.129 + 0.063 (\text{Political knowledge}) + 0.172 (\text{Psychological}) + 0.056 (\text{Perception of political news}) + 0.580 (\text{Compensation})$$

Keywords: Political knowledge, Perception of political news,
Democratic expression participation

1. บทนำ

ภายใต้รัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ ในการปกครองโดยมีพระมหากษัตริย์ เป็นประมุข ประเทศไทยปกครองโดยระบอบประชาธิปไตย ตั้งแต่ 24 มิถุนายน พ.ศ.2475 ที่มีอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายหลักหรือเป็นกติกากำหนดแนวทางสำหรับการที่รัฐจะใช้อำนาจปกครองประชาชนและมีหลักการจัดระเบียบการปกครอง รัฐบาลจะต้องมาจากการเลือกตั้งของประชาชน และประชาชนสามารถเปลี่ยนแปลงผู้ปกครองได้ด้วยการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง นั่นคือ ประชาชนอยู่ในฐานะเป็นเจ้าของรัฐบาลซึ่งบ่งชี้ถึงมิติของการปกครองในด้านความเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยเป็นรัฐบาล โดยประชาชน หมายถึง ประชาชนหรือพลเมืองทุกคนมีสิทธิที่จะเป็นผู้ปกครองได้ ถ้าหากได้รับเสียงสนับสนุนจากประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ เป็นรัฐบาลเพื่อประชาชน หมายถึงรัฐบาลต้องมีจุดประสงค์เพื่อความผาสุกของประชาชน และจะต้องมีการกำหนดวาระในการดำรงตำแหน่ง เพื่อจะได้เป็นหลักประกันว่าผู้ปกครองจะต้องปกครองเพื่อประชาชน

การมีส่วนร่วมทางการเมืองจึงถือได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญในการเสริมสร้างความเข้มแข็งในระบอบประชาธิปไตย เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจต่อการเมืองการปกครองของประเทศ และที่สำคัญการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนนั้นเป็นการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้การมีส่วนร่วมทางการเมืองยังถือเป็นดัชนีชี้วัดที่สำคัญประการหนึ่งของระบอบประชาธิปไตยว่ามีมากหรือน้อย

ทั้งนี้คนเจนเนอเรชั่น Z ถือเป็นช่วงวัยที่ถือได้ว่าเป็นกำลังใหม่ให้กับการเมืองการปกครอง เพราะเป็นวัยที่เริ่มเข้าสู่กระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรง ซึ่งคนในช่วงวัยนี้มักจะทำให้ความสำคัญกับความเป็นประชาธิปไตย ความโปร่งใส และความอิสระเป็นตัวของตัวเอง ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้มีการศึกษาว่าปัจจัยใดบ้างที่จะมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการแสดงของทางประชาธิปไตยของคนเจนเนอเรชั่น Z ที่อยู่ในยุคการติดต่อสื่อสารรวดเร็ว โดยจะศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยความรู้ทางการเมือง ปัจจัยลักษณะทางจิตวิทยา ปัจจัยการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง และปัจจัยเกี่ยวกับผลตอบแทนจากการแสดงออกทางประชาธิปไตย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย ของประชาชนเจนเนอเรชั่น Z กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ของประชาชนเจนเนอเรชั่น Z กรุงเทพมหานคร กับการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตยของประชาชนเจนเนอเรชั่น Z กรุงเทพมหานคร

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาและทบทวนวรรณกรรมเพื่อสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

2.1 ปัจจัยส่วนบุคคล

Koufman (n.d. อ้างถึงใน ฉิชกานต์ สอยโว, 2558: 18) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมว่าเกี่ยวข้องกับการพัฒนาประชาชนพบว่า อายุ เพศ การศึกษา ขนาดของครอบครัว อาชีพ รายได้ และระยะเวลาการอยู่อาศัยในท้องถิ่น มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน

2.2 การสื่อสารทางการเมือง

Maicas (1992 อ้างถึงใน ชนินทร ม้าทอง, 2560 : 166-167) ได้กล่าวว่า การสื่อสารการเมือง คือ การสื่อสารที่สัมพันธ์กับระบบในสังคม อันประกอบด้วย พรรคการเมืองต่าง ๆ รัฐบาล และกิจกรรมการเคลื่อนไหวต่าง ๆ ของประชาชน ซึ่งจะมีการสื่อสารแบบโน้มน้าวใจทั้งข้อเท็จจริงและไม่จริงเพื่อสร้างทั้งผลบวกและลบ เช่น ความเป็นหมู่พวก อุดมการณ์ ความขัดแย้ง มติ ผลประโยชน์และอำนาจ เป็นต้น ทั้งนี้ก็อาจจะสื่อสารออกมาในรูปแบบของข่าว โฆษณา หรือเหตุการณ์จำลองก็ได้ทั้งหมด ซึ่งการสื่อสารทางการเมืองนี้ก็จะดุเดือดมาก ๆ ในช่วงของการเลือกตั้งเพื่อหาเสียงในระบอบประชาธิปไตยที่จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับเสียงส่วนมากของประชาชน

2.3 การมีส่วนร่วม

สุริยา วีรวงศ์ (2539) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม เป็นเรื่องของประชาชนที่ได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาตั้งแต่การระดมความคิดเพื่อสร้างแนวทางไปจนเสร็จสิ้นกิจกรรม ซึ่งทุกขั้นตอนก็จะมุ่งเน้นการเข้าส่วนของประชาชนเป็นหลัก

เฉลียว บุรีภักดี (2545) ได้กล่าวว่า เป็นการเข้าร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกิจกรรมโครงการ ซึ่งถือเป็นการพัฒนาของผู้รับที่ช่วยให้เกิดการพัฒนาอย่างแท้จริง ซึ่งการมีส่วนร่วมนี้ก็ได้ไม่ให้ความหมายถึงเพียงแค่กิจกรรมที่สร้างขึ้นใหม่เพื่อพัฒนาเท่านั้น แต่หมายรวมถึงกิจกรรมเดิมที่มีอยู่แล้วและกำลังดำเนินการด้วย

Apiwat Mualchaiyaphum (2548 อ้างถึงใน วรรณิ ปังสกุลยานนท์, 2561 : 17) ได้กล่าวถึงรูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมืองว่าประกอบไปด้วย (1) ด้านการให้และรับข้อมูล (2) ด้านการร่วมรณรงค์ทางการเมือง (3) ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง (4) ด้านการแสดงความคิดเห็นในกิจกรรมทางการเมือง และ (5) ด้านการมีบทบาทความเคลื่อนไหวทางการเมือง

2.4 การตัดสินใจเลือกตั้ง

“การเลือกตั้ง” คือองค์ประกอบที่มีความสำคัญยิ่งสำหรับการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่ให้อำนาจกับเสียงข้างมากของประชาชนในการตัดสินใจเลือกบุคคลหรือพรรคการเมืองที่จะมาทำหน้าที่บริหารงานในประเทศ ซึ่งก็เป็นไปตามรัฐธรรมนูญอันเป็นกฎหมายสูงสุดในประเทศ ประกอบด้วยการเลือกตั้งโดยตรงและการเลือกตั้งโดยอ้อมก็ล้วนเป็นการแสดงออกถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนทั้งสิ้น การเลือกตั้งนี้จึงเป็นการแสดงความคิดเห็นและเลือกว่าฝ่ายใดมีอุดมการณ์ แนวทาง และนโยบายที่ตรงตามความต้องการมากที่สุด และเชื่อว่าบุคคลหรือพรรคนั้น ๆ จะสามารถบริหารงานให้เกิดความเจริญก้าวหน้าและความเป็นอยู่ทางเศรษฐกิจที่ดีได้ ฉะนั้นแล้วจึงกล่าวได้ว่า วิธีนี้เป็นแสดงออกของประชาชน ผู้ซึ่งเป็นเจ้าของประเทศที่ปกครองในระบอบประชาธิปไตยได้ตอบสนองความต้องการพื้นฐานในการเลือกบุคคลที่จะมาปกครองประเทศ

วิสุทธิ โพธิ์แทน (2551) กล่าวถึง การเลือกตั้งว่าเป็นการเลือกบุคคลหรือพรรคการเมืองเพื่อทำหน้าที่เป็นตัวแทนของตนเองตามข้อบังคับของกฎหมายและการเรียกร้องต่าง ๆ รวมไปถึงการขับเคลื่อนองค์ประกอบต่าง ๆ ในประเทศ

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สมพิศ คล้ายวงษ์ (2543) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้มีสิทธิเลือกตั้งอายุ 18-20 ปี พบว่า เหตุผลสำคัญที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเพราะเห็นว่า เป็นหน้าที่ของพลเมือง ส่วนเหตุผลที่ไม่ไปลงคะแนนเลือกตั้ง เพราะเกิดความเบื่อหน่ายการเมือง ผู้มีสิทธิเลือกตั้งส่วนใหญ่ติดตามข่าวสารทางการเมืองไม่สม่ำเสมอผ่านโทรทัศน์ มีการสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นนาน ๆ ครั้ง และติดตามฟังคำปราศรัยของนักการเมืองบ้างพอสมควร ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการมีส่วนร่วม

ทางการเมืองด้านต่าง ๆ ต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง พบว่า สภาพภูมิหลัง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ภูมิฐานะ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองในด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

โสภณ ยอดศิริย (2564) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอยู่ในระดับมาก ในขณะที่เพศ อายุ อาชีพ รายได้ และปัจจัยด้านบทบาทของกลุ่มผลประโยชน์และพรรคการเมือง และบทบาทของผู้นำทางการเมือง ไม่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในท้องถิ่น

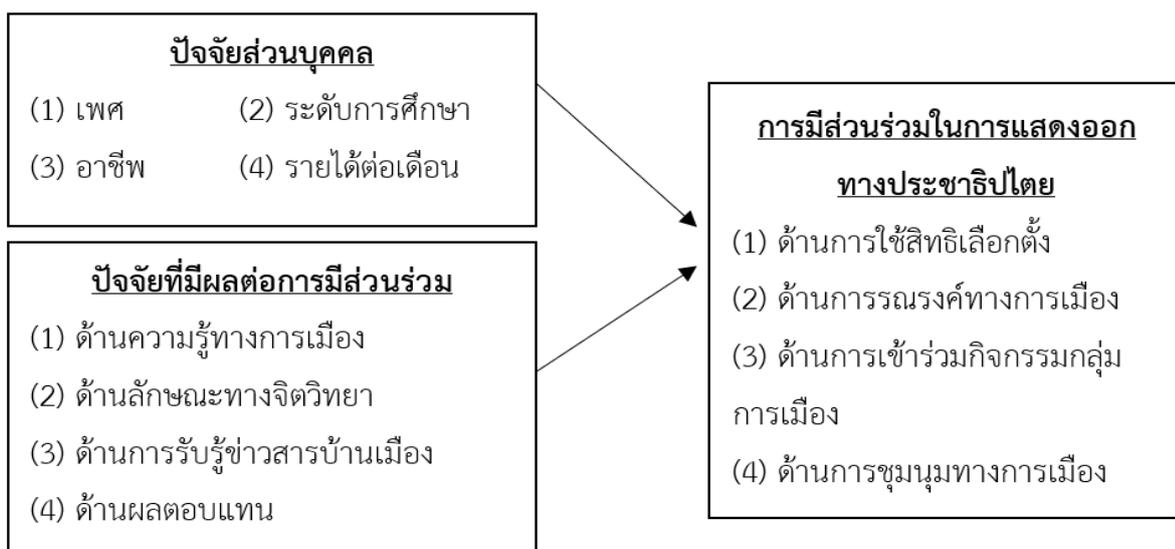
โอภาส จิตรระยนต์ (2565) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหน้าพระธาตุ อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี พบว่าระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับน้อยที่สุด ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ที่แตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ณัฐภณ ลิมปิเจริญ (2567) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชน พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองระบอบประชาธิปไตยของประชาชน ประกอบด้วยการติดตามข่าวสารทางการเมือง ข่าวสารเกี่ยวกับพรรคการเมือง นโยบายพรรคการเมือง กิจกรรมทางการเมือง สนับสนุนกิจกรรมทางการเมือง และขับเคลื่อนกิจกรรมทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย

Zakhour (2020) ศึกษาเกี่ยวกับความชอบธรรมทางประชาธิปไตยของการมีส่วนร่วมของประชาชนในประเทศสวีเดน พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนทำให้เกิดความชอบธรรมในระบอบประชาธิปไตย โดยอาศัยการรับรู้ทางสังคมร่วมสมัยและความคาดหวังของสถาบันประชาธิปไตยเป็นหลัก

Alodat, Al-Qora'n and Hamoud (2023) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับแพลตฟอร์มโซเชียลมีเดียและการมีส่วนร่วมทางการเมือง: การศึกษาการมีส่วนร่วมของเยาวชนชาวจอร์แดน พบว่าโซเชียลมีเดียมีผลกระทบอย่างมากต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ทั้งนี้เพศก็มีผลเชิงบวกต่อของความถี่และวัตถุประสงค์ของการใช้โซเชียลมีเดียต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง

จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องสามารถสังเคราะห์กรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการทำวิจัย

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ขอบเขตของงานวิจัย

3.1.1 ขอบเขตของเนื้อหา มุ่งศึกษาเปรียบเทียบ ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย ของประชาชนเจนเนอเรชั่น Z และมุ่งศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย ของประชาชนเจนเนอเรชั่น Z กรุงเทพมหานคร

3.1.2 ขอบเขตของพื้นที่ จังหวัดกรุงเทพมหานคร

3.1.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา วันที่ 1 ธันวาคม 2566 - 28 กุมภาพันธ์ 2567

3.1.4 ขอบเขตของประชากรกลุ่มเป้าหมาย ประชากรการศึกษา คือประชาชนเจนเนอเรชั่น Z กรุงเทพมหานคร เนื่องจากประชากรมีเป็นจำนวนมาก ทำการคำนวณจากสูตรไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน ได้ขนาดตัวอย่าง 400 ตัวอย่าง วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Non-Probability Sampling) โดยวิธีสะดวก (Convenience Sampling)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้นี้คือ แบบสอบถาม โดยคำถามทั้งหมดเป็น คำถามแบบปลายปิด แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตยทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ทางการเมือง ด้านลักษณะทางจิตวิทยา และด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตยทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง ด้านการร่วมรณรงค์ทางการเมือง ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มการเมือง และด้านการชุมนุมทางการเมือง ซึ่งส่วนที่ 2 และ 3 ใช้มาตราวัดประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตั้งแต่เห็นด้วยน้อยที่สุดไปยังเห็นด้วยมากที่สุด

การทดสอบเครื่องมือพบว่า ค่าความตรงของเนื้อหา (Content validity) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านเป็นผู้ตรวจสอบ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดทุกข้อจึงถือว่าใช้ได้ ส่วนการตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ได้นำไปแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในเขตจังหวัดปริมณฑลจำนวน 40 ชุด เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์ครอนบักอัลฟา (Cronbach's Alpha Coefficient) พบว่าค่าเชื่อมั่นของข้อคำถามโดยรวมเท่ากับ .907 จึงถือว่าแบบสอบถามฉบับนี้มีความเชื่อมั่นสูง

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้นี้ผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามทางออนไลน์ โดยเก็บข้อมูลแบบสอบถามจากประชาชนเจนเนอเรชั่น Z กรุงเทพมหานคร ผ่านการคัดกรองด้วยคำถามเกี่ยวกับช่วงอายุ ก่อนเริ่มทำแบบสอบถาม ซึ่งระยะเวลาในการแจกแบบสอบถามเริ่มตั้งแต่เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2566 – เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2567 โดยเก็บรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

3.3.1 ข้อมูลทุติภูมิ ได้จากการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลจากแหล่งสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องจากเอกสาร สิ่งพิมพ์ งานวิจัยในประเทศไทย

3.3.2 ข้อมูลปฐมภูมิ ได้เก็บข้อมูลแจกแบบสอบถามออนไลน์ให้กับกลุ่มตัวอย่างโดยกำหนดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 ตัวอย่าง โดยวิธีเก็บแบบสอบถามจากประชาชนเจนเนอเรชั่น Z กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยทำการตรวจสอบดังขั้นตอนต่อไปนี้ ขั้นตอนที่ 1 นำข้อมูลที่เก็บจากแบบสอบถาม ทำการตรวจสอบให้มีความครบถ้วนทุกข้ออย่างสมบูรณ์ และขั้นตอนที่ 2 นำข้อมูลที่ได้นำมาแปลงค่าเพื่อนำไปวิเคราะห์ในโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติต่อไป

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาทำการประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

3.4.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเพื่ออธิบายลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน โดยแสดงเป็นค่าร้อยละ (Percentage) และค่าความถี่ (Frequency) สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม และการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย จะใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ซึ่งผู้วิจัยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

3.4.2 สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) โดยการใช้สถิติ t-Test, F-Test (ANOVA) สำหรับการวิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยทางประชากรศาสตร์กับการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตยและสถิติแบบสมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) สำหรับการทดสอบสมมติฐานปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตยซึ่งกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลการวิจัย

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป

ผลการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 238 คน คิดเป็นร้อยละ 59.5 มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีจำนวน 311 คน คิดเป็นร้อยละ 77.8 อาชีพนักเรียนหรือนักศึกษาจำนวน 313 คน คิดเป็นร้อยละ 78.3 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 281 คน คิดเป็นร้อยละ 70.3

4.2 การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมและการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมและการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
ด้านความรู้ทางการเมือง	4.27	.803	มากที่สุด
ด้านลักษณะทางจิตวิทยา	4.04	.904	มาก
ด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง	3.82	.876	มาก
ด้านผลตอบแทน	3.35	1.079	ปานกลาง
รวมปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม	3.87	.747	มาก
ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง	4.12	.915	มาก
ด้านการร่วมรณรงค์ทางการเมือง	3.20	1.346	ปานกลาง
ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มทางการเมือง	2.79	1.430	ปานกลาง
ด้านการชุมนุมทางการเมือง	2.90	1.397	ปานกลาง
รวมการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย	3.25	1.059	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม ในภาพรวมความคิดเห็นในระดับมาก (Mean = 3.87, S.D. = .747) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ความคิดเห็นระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านความรู้ทางการเมือง ความคิดเห็นระดับมากได้แก่ ด้านลักษณะทางจิตวิทยา และด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง ส่วนความคิดเห็นระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านผลตอบแทน

ส่วนการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย ในภาพรวมความคิดเห็นในระดับปานกลาง (Mean = 3.25, S.D. = 1.059) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความคิดเห็นระดับมาก ได้แก่ 1) ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง ความคิดเห็นระดับปานกลาง ได้แก่ 1) ด้านการร่วมรณรงค์ทางการเมือง 2) ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มการเมือง และ 3) ด้านการชุมนุมทางการเมือง

4.3 การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย

ตารางที่ 2 ปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย

ปัจจัยส่วนบุคคล	การมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย		
	การวิเคราะห์	p-value	ความแตกต่าง
เพศ	t-Test = 1.493	.136	ไม่แตกต่าง
ระดับการศึกษา	F-Test (ANOVA) = 4.031	.018*	แตกต่าง
อาชีพ	F-Test (ANOVA) = 10.001	.000*	แตกต่าง
รายได้ต่อเดือน	F-Test (ANOVA) = 11.181	.000*	แตกต่าง

* P ≤ .05

จากตารางที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบระหว่าง ปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย พบว่า ปัจจัยด้านเพศที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตยไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ส่วนปัจจัย ด้านระดับการศึกษา ด้านอาชีพ ด้านรายได้ต่อเดือน ที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตยแตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

4.4 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย

ตัวแปร	B	Std. Error	Beta	t	p-value
ค่าคงที่	.129	.209		.615	.539
ด้านความรู้ทางการเมือง	.063	.070	.048	.909	.364
ด้านลักษณะทางจิตวิทยา	.172	.065	.147	2.634	.009*
ด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง	.056	.067	.047	.842	.401
ด้านผลตอบแทน	.580	.048	.591	12.022	.000*

R² = .531 F = 111.634 Sig. = .000

* P ≤ .05

จากตารางที่ 3 พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย ประกอบด้วยด้านผลตอบแทนและด้านลักษณะทางจิตวิทยา โดยสมการมีอำนาจการพยากรณ์ร้อยละ 53.10 โดยสามารถเขียนสมการได้ดังนี้

$$Y_{\text{tot}} = 0.129 + 0.063 (\text{ด้านความรู้ทางการเมือง}) + 0.172 (\text{ด้านลักษณะทางจิตวิทยา}) + 0.056 (\text{ด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง}) + 0.580 (\text{ด้านผลตอบแทน})$$

5. สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุป และอภิปรายผล

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน มีส่วนร่วมทางการเมืองที่แตกต่างกัน สอดคล้องบางส่วนกับ โอภาส จิตระยนต์ (2565) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหน้าพระธาตุ อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ที่แตกต่างกันจะมีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านด้านผลตอบแทนมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางประชาธิปไตย ซึ่งไม่สอดคล้องกับ โสภา ยอดศิริย์ (2564) ที่ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าด้านบทบาทของกลุ่มผลประโยชน์ไม่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสาเหตุของพื้นที่ในการทำการวิจัยที่มีความแตกต่างกัน ทั้งลักษณะทางสังคมและเศรษฐกิจ

5.2 ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย

1. ภาครัฐควรมีนโยบายเกี่ยวกับสิทธิของผู้ด้อยโอกาสในการแสดงออกทางประชาธิปไตย เช่น การอำนวยความสะดวกและการบริการแก่ผู้ด้อยโอกาสและผู้พิการ เช่นการจัดสถานที่ไว้ให้เฉพาะ สำหรับผู้พิการ เป็นต้น
2. ภาครัฐควรณรงค์และส่งเสริมประชาธิปไตยในกลุ่มต่าง ๆ ให้ทั่วถึงผ่านทางสื่อต่าง ๆ
3. การให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องประชาธิปไตย เช่น การณรงค์ผ่านทาง ผู้นำหรือทางสื่อต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องประชาธิปไตย และรัฐธรรมนูญอย่างถูกต้อง
4. การประชาสัมพันธ์จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการ เพิ่มบทบาทในการประชาสัมพันธ์ให้มีความแพร่หลายและมีความชัดเจนต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ผ่านทางช่องทางต่าง ๆ ที่หลากหลาย

5.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาในประเด็นการแสดงออกทางประชาธิปไตยกับกลุ่มอื่น ๆ เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ที่หลากหลายและศึกษาในจังหวัดอื่น ๆ
2. ควรศึกษาเชิงลึกกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการแสดงออกทางประชาธิปไตยโดยการศึกษาเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นเชิงลึก
3. ควรศึกษาเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มผู้ด้อยโอกาสและกลุ่มอื่น ๆ ในสังคมเพื่อนำมาเปรียบเทียบผลการศึกษาระหว่างสองกลุ่มที่ศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- เฉลียว บุรีภักดิ์. (2545). การวิจัยชุมชน. กรุงเทพมหานคร: เอส.อาร์.พรีนติ้ง แมสโปรดักส์.
- ชนินทร ม้าทอง. (2560). แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารทางการเมือง Political Communication Concept. วารสารคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2 (1), 163-175.
- ณัฐกาน ลิ้มปิเจริญ. (2567). การมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามการรับรู้ของประชาชน. วารสารสหวิทยาการนวัตกรรมปริทรรศน์, 7(2), 54-69.
- ณิชกานต์ สอยโว. (2558). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- วรรณิ ปิงสกุลยานนท์. (2561). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- วิสุทธิ โปธิแท่น. (2551). แนวคิดพื้นฐานของประชาธิปไตย (พิมพ์ครั้งที่ 2). นนทบุรี : สถาบันพระปกเกล้า.
- สมพิศ คล้ายวงษ์. (2543). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้มีสิทธิเลือกตั้งอายุ 18-20 ปี. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุริยา วีรวงศ์. (2539). ระเบียบวิธีวิจัย: และเทคนิคของการวิจัยเชิงปฏิบัติแบบมีส่วนร่วม. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพัฒนาการสาธารณสุขอาเซียน.
- โสภา ยอดศิริย์. (2564). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่. สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสยาม.
- โอภาส จิตระยนต์. (2565). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหน้าพระธาตุ อำเภอพนสนธิคม จังหวัดชลบุรี. งานนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
- Alodat, A. M., Al-Qora'n, L. F., & Hamoud, M. A. (2023). Social media platforms and political participation: A study of Jordanian youth engagement. *MDPI Social Sciences*, 12(7), 402.
- Zakhour, S. (2020). The democratic legitimacy of public participation in planning: Contrasting optimistic, critical, and agnostic understandings. *SAGE Planning Theory*, 19(1), 1-22.